

Introitus:

Jestliže pšeničné zrna nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek. (Janovo evangelium 12:24) Touží duše má po spasení tvém, na slovo tvé očekávám. (Žalm 119:81)

Čtení ze Staré smlouvy:

Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ² Toto je zákon o malomocném v den jeho očišťování, kdy bude přiveden ke knězi. ³ Kněz vyjde ven za tábor. Když kněz uvidí, že rána malomocenství byla na *člověku* postiženém malomocenstvím uzdravena, ⁴ kněz přikáže přinést za toho, kdo je očišťován, dva čisté živé ptáky, cedrové dřevo, karmínové barvivo a yzop. ⁵ Pak kněz přikáže zabít jednoho ptáka nad hliněnou nádobou s pramenitou vodou. ⁶ Toho živého ptáka vezme spolu s cedrovým dřevem, karmínovým barvivem a yzopem a ponoří je s živým ptákem do krve ptáka zabitého nad pramenitou vodou. ⁷ Sedmkrát stříkne na toho, kdo je očišťován od malomocenství, prohlásí ho za čistého a propustí živého ptáka do otevřené krajiny. ⁸ Ten, kdo se očišťuje, si vypere oděv, oholí si všechny vlasy, umyje se vodou a bude čistý. Potom vejde do tábora a zůstane *po* sedm dní mimo svůj stan. ⁹ Sedmého dne si oholí všechny vlasy na hlavě, vousy i obočí, *prostě* si oholí všechny chlupy, vypere si oděv, umyje si tělo vodou a bude čistý.
 Leviticus 14:1-9

Čtení z epištoly:

¹³ Jestliže totiž krev kozlů a býků a popel z jalovice kropením posvěcuje znečištěné k čistotě těla, ¹⁴ čím více krev Krista, který skrze věčného Ducha sebe samého obětoval neposkvrněného Bohu, očistí naše svědomí od mrtvých skutků k službě živému Bohu?
 Dopis Židům 9:13-14

Čtení z evangelia:

¹² I stalo se, když byl v jednom z těch měst, hle, *byl tam* muž plný malomocenství. Jakmile uviděl Ježíše, padl na tvář a poprosil ho: „Pane, chceš-li, jsi mocen mě očistit.“ ¹³ On vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: „Chci, buď očištěn.“ A hned od něho malomocenství odešlo. ¹⁴ Nařídil mu, aby nikomu *nic* neřekl, nýbrž: „Odejdi, ukaž se knězi a obětuj za své očištění, jak nařídil Mojžíš, jim na svědectví.“ ¹⁵ Pověst o něm se rozšiřovala *stále* víc a scházely se velké zástupy, aby naslouchaly a byly uzdravovány ze svých nemocí. ¹⁶ On se však uchýloval na pustá místa a modlil se.
 Lukášovo evangelium 5:12-16

Malomocný je čist (?)

Když se začne mluvit o malomocnosti, vybaví se složenka katolické aktivity *Likvidace lepry* (LL) která je vložena do letáku s grafickou podobou z polovičky minulého století. Tedy - lepra je nám už cizí. Už ji naše moderní medicína přemohla. Biblická úzkost z malomocnosti je nám také cizí, už jsme se s ní vypořádali.

Málo se tedy ví, že pod pojmem malomocnosti se v biblických textech skrývá množství kožních chorob. To, co je skutečně leprou - moderně nazývanou *Hansenova nemoc* (podle lékaře, který objevil bakterii této nemoci)¹ se vyléčit nedá. Kdežto různá kožní onemocnění

¹ Za původce nemoci je považováno *Mycobacterium leprae*, rovněž nazýván jako *Hansenův bacil*, podle jména objevitele norského mikrobiologa Gerharda H. Hansena. Tato bakterie je význačná svým pomalým množením, a to jen za teploty 30-33°C. Nejlépe se jí proto daří v chladnějších tkáních – v kostech, kůži, podkoží na obličeji, v nosních chrupávkách.

mohou být jen dočasná a jejich léčba může být účinná. Kdybychom otevřeli 13. a 14. kapitolu 3. knihy Mojžíšovy, zjistili bychom, jak pečlivě měl putující Izrael propracovanu karanténu nakažlivých chorob. A zároveň, jaká moc a odpovědnost byla v nebezpečném povolání kněze Hospodinova. Jedině on rozhodoval, zda se může nemocný opět zapojit do běžného života a on mu také otevíral dveře do společenství věřících. Nedělal to ze své libovůle, ale respektoval stav, ve kterém se nemocný nacházel.

Malomocenství je dnes jako tehdy příležitostí, jak popsat následky hříchu: Inkubační doba může být dlouhá. Člověk si tedy může připadat dlouho jen jako trochu unavený. Malátnost a necitlivost po zánětech nervů, způsobuje, že ani později některé části těla nebolí přesto, že jsou už nevratně napadeny chorobou. Chladnější, téměř okrajové části těla, jsou místem, kde se nemoc rozvíjí nejrychleji. Ušní boltce, nos a jeho chrupavky, tvář sice symbolizují lidskou krásu, ale jsou nejzranitelnější. Deset či dvacet let pomalého umírání, to byl poločas nemoci, která byla velmi často spojena s další chorobou hříchu - syfilitidou. A mohli bychom uvádět dlouho další rysy této nemoci,² které pomohou pochopit následky lidského hříchu.

Příběh malomocného v evangeliích je u Matouše řazen hned poté, co Pán Ježíš skončil své vyučování na hoře a přešel přes jezero. Na hoře jasně řekl, že nepřišel zrušit zákon. Naopak, jde jej naplnit.³ Jeho inaugurační projev, či vládní prohlášení daly jasně najevo, jak se bude orientovat. Naplní své sliby? Evangelisté nám představují první test, kterým Pán Ježíš prokázal, že svá slova myslí skutečně vážně.

1. Odstavec první - Plný malomocenství

Lékař Lukáš nás nenechává na pochybách, že šlo o muže opravdu nemocného. Otázkou je, jak mohl být ještě mezi lidmi, jak mohl oslovovat Ježíše, když měl být v izolaci a stranou. Měl volat zdálky, že je nečistý. Nabízí nám to možnost, že se necítil nemocným, že nebylo jasné, zda je nemocný, že kněží možná neměli nástroje, jak přesvědčit nemocného k odchodu, že se to v žádném případě nehodilo, aby byl nemocný. Nepřipadalo to v úvahu!⁴

Dovolte mi skok do současnosti: Vnitřně užírání následky hříchu se chováme jako by nic. Všechno je v pořádku a pokračuje dál. Jen my víme, že se něco děje.⁵ Nechceme se léčit, nechceme se dát do rukou lidem, aby se nám rýpali v životě stejně, jako se muž z evangelia nemínil uchýlovat do karantény. Byl přece důležitým pro svou rodinu, pro obec, pro svět! Každý to přece musel pochopit! Žena bude rodit, dcera má promoci, je třeba dokončit projekt...

² K šíření bakterií pomáhaly saptoxiny, látky obsažené v koukolu, který bylo těžko vytřídit od zrna. Tam, kde se to začalo dělat, byl snížen výskyt lepry. *Sapón*, tedy látku rozpouštějící mastnoty, známe z našich kuchyní. V těle působí její přílišná přítomnost zranitelnost tkání.

³ Matoušovo evangelium 5:17-20

⁴ Dost podobně, jako nemoc bolívijského prezidenta Hugo Cháveze, který se necítil nemocen a kandidoval opět na prezidenta. Nepřipadalo v úvahu, aby jej nemoc porazila. Nadšení bolívijské revoluce mu v chorobě nepomohlo, možná spíše přitížilo, protože nemohl složit ani prezidentský slib. Objevily se pak myšlenky, že rakovinu přinesli nepřátelé revoluce.

⁵ Vynikajícím způsobem popisuje zamčený hřích film *Petrolejové lampy* (1971, režie Juraj Herz s hlavními rolemi Petra Čepka a Ivy Janžurové) kde jde o muže nemocného syfilitidou.

2. Odstavec druhý - Chceš? Chci!

Malomocný nepřišel s prosbou o uzdravení, ale rovnou chtěl očištění. A dobře odhadl, že Pán Ježíš je kompetentní k očišťujícímu verdiktu. Bez krve zvířat, bez dlouhých dní a detailního zkoumání. Ježíš není knězem, nemá příslušnou odbornost... Ale pro nemocného je to Pán. Pán, který rozhoduje o tom, zda je člověk čist a nebo není. A to byl velice správný odhad. Jednak v té osobě samotného Syna Božího. Na Ježíšově vůli sejde. A pak v tom, že mu stačí, aby chtěl. Je to jedna z nejkratších konverzací, v níž je ale dalekosáhlá krása: **Chceš? Chci!** V tom má nemocný muž jasno a je co se od něj učit!

Skok do současnosti: Moderní člověk pochybuje o tom, zda Pán Bůh může, chce, zda je možno, zda není pozdě... Jsme nakaženi strašnou skepsí. S hříchem a jeho následky se nedá nic dělat. Už není východiska, věk mi běží, síly ubývají. Jako by Pán Bůh byl poplatný našim lidským podmínkám. Přátelé, jsme tady na tom světě proto, abychom se setkali s tím, který může všechno! Přišli jsme do styku s evangeliem proto, aby se s naším životem něco stalo. Ne aby zůstal stejným!

Pán Ježíš vstáhl k nemocnému svou ruku, což je projev vládnoucí moci, a doplnil to slovy: „Chci, buď očištěn.“ (5:13) stejně, jako vztaženou rukou stvořil svět a vyvedl Izrael z Egypta a z otroctví.⁶ A stalo se: „...hned od něho malomocenství odešlo.“ (5:13)

3. Odstavec třetí - Ukaž se knězi!

Jenže, tady začíná být příběh zajímavým a Ježíš se prokazuje, že to, co učí, taky plní. Četli jsme: „Nařídil mu, aby nikomu *nic* neřekl, nýbrž: „Odejdi, ukaž se knězi a obětuj za své očištění, jak nařídil Mojžíš, jim na svědectví.“ (5:14) Autoritativní pokyn nařizuje jednak dočasné mlčení a utajení s jasným cílem: Pán Ježíš si nepotřebuje budovat popularitu uzdravovatele. Ne, že by se tomu bránil, ale chtěl ukázat spíše nebeské království záchrany a spásy než pozemské království zdraví.

A pak: v Ježíšově pokynu se ukazuje, že čistota není bez oběti. Jasně, že ta oběť, která rozhoduje, je až ta Ježíšova, ale všechny zvířecí oběti na ni ukazují. Nemůže být nějaká čistota bez oběti, jinak je čistota dočasným příznakem nového náporu hříchu.

Podle Marka (1:44-45) jej očištěný neposlechl a všechno rozhlásil kolem. Tím ovšem způsobil, že Ježíš nemohl působit ve městech, ale musel zůstat v krajině, kam se za nim davy lidí vydávaly. Ani jedno evangelium nám neposkytuje jistotu, že by se očištěný podrobil rituálu před knězem. Že by se nechal prohlédnout, oholil všechny vlasy a ochlupení, že by týden byl mimo svůj dům a že by osmý den obětoval za svoje hříchy a vrátil se do Božího lidu zdráv a čist. Kdepak. Možná z něj ve výsledku byl zdravý a neposlušný člověk. Paličatý a vzteklý, protože nepotřebuje žádnou církev, žádný čas, žádného kněze. Nic!

⁶ „Já jsem svou velkou silou a svou **vztaženou paží** učinil zemi, lidi a zvěř, která je na povrchu země, a dávám ji *tomu*, komu je v mých očích správné *ji dát*. (Jeremjášovo proroctví 27:5) a „Proto řekni synům Izraele: Já *jsem* Hospodin. Vyvedu vás zpod *jha* egyptských robot, vysvobodím vás z vaší otročiny. Ujmu se vás **vztaženou paží** ve velikých soudech. A přijmu vás za svůj lid a budu vaším Bohem, a poznáte, že já Hospodin *jsem* váš Bůh, který vás vyvádí zpod *jha* egyptských robot.“ (Exodus 6:6-7)

Laetare Ierusalem: et conventum facite omnes qui diligitis eam
Radujte se s dcerou jeruzalémskou a jásejte nad ní všichni, kdo ji milujete!

Skok do současnosti: Muž se nechtěl nechat očišťovat knězem, nemínil se nechat zkoumat a podstupovat dlouhá vyšetření a složité obřady.⁷ Podobně jako my: Naše paličatost a lenost nás přivedla ke hříchu. A když jsme z něj vyklouzli, nemáme zájem přemýšlet o důvodu, proč jsme se do toho všeho dostali. Vrháme se rychle do další kapitoly života bez uzavření toho, co bylo. Žádné pokání, žádná změna myšlení. Žádný skutečný vliv Ducha svatého, žádná práce na změně osobnosti. Vše postaru! Bible je moc dlouhá a nesrozumitelná, její čtení s lidmi nudné a dlouhé. My už jsme v pohodě!

Příběh je bez konce, což nám dává šanci jej dopsat svým životem. A s Jóbem můžeme po očištění vyznávat Hospodinu: "Vím, že všechno můžeš, a že nemůže překaženo býti tvému myšlení." (Jóbova kniha 41:2)

---

⁷ Přečetli jsme první část očišťovacích obřadů, sedm dní pokračuje ještě osmým dnem, kdy se obětí a pomazáním otevírá opět vstup uzdraveného do společenství vyznavačů Hospodinových. Tedy žádná rychlovka!